

“RESEARCH AND EDUCATION”

Scientific Research Center

INTERNATIONAL CONFERENCE ON LEARNING AND TEACHING

2022/9

ISSN: 2181-3191

15 JUNE, 2022 YEAR

International Scientific Conference

RESEARCHEDU.ORG

PKP | INDEX

Uzbekistan, Tashkent

"RESEARCH AND EDUCATION"

Scientific Research Center

"INTERNATIONAL CONFERENCE ON
LEARNING AND TEACHING 2022/9"

www.researchedu.uz

Languages of publication: o‘zbek, english, русский, қазақ, точик, қарақалпақ

UZBEKISTAN, TASHKENT

2022/ JUNE 15

**ТЕОЛИНГВИСТИКА ҲАҚИДА ТУШУНЧА. А. ФРАНСНИНГ
“ПИНГВИНГЛАР ОРОЛИ” АСАРИДАГИ“ХРИСТИАНЛИК”
ТЕОНЕМАСИННИНГ ФРЕЙМ ТАХЛИЛИ .**

Илмий раҳбар:

ф.ф.н. Бобокалонов Р.Р.

БухДУ магистранти (I-курс):

Бекметова М.К.

Аннотация

Ушбу мақолада диний ва лингвистик тадқиқотларнинг ўзаро муносабатлари натижасида пайдо бўлган теолингвистика бўйича маълумот берилган. А. Франснинг “Пингвинглар ороли” асаридаги “cryistianisme” теонемасининг фрейм тахлили берилган. Мақолада когнитив чоғишириув, грамматик, лексико – семантик ва услубий компонентлик, концептуал ва фрейм тахлил методларидан фойдаланилган.

Калит сўзлар: Теолингвистика, теонема, Ж.П. Ноппен, фрейм, А. Франс, christianisme, basilique, abbat, enfer, paradis.

Аннотация

В этой статье представлена информация о теолингвистике, которая возникла в результате взаимодействия между религиозными и лингвистическими исследованиями. Даётся фреймовый анализ теонемы «cryistianisme» взято из книги «остров пингвинов» Анатоля Франса. В статье использованы методы когнитивного сравнения, грамматической, лексико-семантической и методологической составляющей, концептуального и фреймового анализа.

Ключевые слова: Теолингвистика, теонема, Ж.П. Ноппен, фрейм, А. Франс, christianisme, basilique, abbat, enfer, paradis.

ABSTRACT

This article provides information about theolinguistics that has emerged from the interaction between religious and linguistic studies. In this article given the frame analysis of the “christianisme” from the book of "The island of penguins" which is written by A.France. The article uses methods of cognitive comparison, grammatical, lexical-semantic and methodological components, conceptual and frame analysis.

Key words : theolinguistics, theonema, J.P.Noppen, frame, A.France, christianisme, basilique, abbat, enfer, paradis.

Илм-фан ва дин ҳар қандай жамиятнинг ривожланишида бевосита муҳим рол ўйнайди. Халқ ва жамиятнинг маънавий ютуқقا эришишида диннинг ўрни бекиёсдир. Тилшунослик фани ҳам замонлар мобайнида ривожланди. Тадқиқ қилинган омиллар лингвистикани яхлит фан даражасида ўрганиш борасида муракқабликларни келтириб чиқарди. Асосан XX аснинг иккинчи ярмидан бошлаб бу муракқабликлар уни соҳаларга ажратиб ўрганишни тақозо қилди.

Тилшуносликнинг теолингвистика йўналиши ҳақида маълумот олмоқчи бўлган инсонлар ҳозирги қунда ахборот олиш ва унинг устида ишлашнинг енг қулай йўли ҳисобланган интернетга мурожаат қилиши табиий ҳолдир. Лекин айнан шу мавзуда ўзбек тилида маълумот топиш жуда мушкул, деярли учрамайди ҳам. Юртимиз аҳолисининг кўпчилиги хабардор бўлган рус ва инглиз тилларидағи маълумотларнинг аксарияти илмий мақолаларда ёки илмий манбаларнинг маълум бир қисмида қисқача ўрин олган.

Теолингвистика бошқа лингвистик фанларнинг номлари қатори у ҳам икки қисмдан иборат, “теология” ёки аксарият европа тилларига хос бўлган “тео-“ префикси ва “лингвистика” сўзларидан иборат. Ўз навбатида “тео-“ юнон тилидаги **Theos** сўзидан олинган бўлиб, “**худо**” деган маънони англатиб, лингвистика еса тил ҳақидағи фанни билдиради. Демак, теолингвистикани

дений манбалар, таълимотлар, муқаддас китоблар ва уларга ёзилган тафсир ва изоҳларнинг лингвистик жиҳатдан ўзига хосликлари, услубияти ва фарқларини ўрганувчи, лингвистиканинг бир тармоғи десак ҳам бўлади. Бошқа манбаларнинг барчасида “**диний тилни ўрганиш**” тарзида берилган.

Аслида мазкур термин биринчи бўлиб бельгиялик лингвист Жан Пьер ван Ноппен томонидан 1981-йилда қўлланилган ва айнан у кўпчилик томонидан теолингвистиканинг “отаси” сифатида эътироф этилган. 1995-йилга келибина англиялик лингвист Девид Кристал ўзи тузган энциклопедик луғатга лингвистик термин сифатида киритган. Ноппен ўзи биринчи бор ишлатган бу терминга маълум қизиқишлар доирасида инсоният тилининг ривожланиши, унинг барча ифода воситалаларини ўз ичига қамраб олган, узоқ ва бой тарихга ега бўлган фан сифатида изоҳ берган. Бу инсон томонидан Худони англашнинг тил ва унинг бирликларини тадқиқ этиш воситасидаги саъй-ҳаракатларнинг инъикосидир. Юқорида таъкидлаб ўтилганидек, дений манбалардаги матнларнинг турлича талқин этилиши оқибатида динлар ичida турли тоифаларга бўлинишлар юз берди ва дений муассасалар бу масалага чукурроқ ёндашиш кераклиги борасида бир тўхтамга келадилар. Аввалида, дений манбаларнинг ўзига хос тили илоҳиётчилар ва файласуфларнинг у қадар эътиборини тортмаган. Дений дискурс ва унга боғлиқ масалалар борасида мунозара ва баҳсларнинг кўпайиб бориши натижасида лингвистлар, антропологлар, социолог ва психологлар ҳам муаммонинг ечимини топишга жалб этилганлар. Ж.П Ноппеннинг таъкидлашича, “кейинчалик инқилоб дея баҳоланган дений тилга бўлган қизиқиш, диннинг фундаментал ва илоҳиётда кўп йиллардан бери давом этиб келаётган муаммоларга нафақат ижобий (бир тарафлама), балки жуда кўплаб самарали изланишлар олиб борилишига сабаб бўлди.”

Лингвистиканинг мазкур соҳаси бўйича тадқиқот олиб бормоқчи бўлган ҳар қандай мутахассис А. К Гадомскийнинг ҳам бу борада қилган салмоқли ишларига мурожаат этмасдан иложи йўқ. Ҳаттоқи, баъзилар уни Россия

Федерациясида теолингвистиканинг асосчиси сифатида тан оладилар, унинг амалга оширган катта қўламдаги ишлари рус теолингвистикасининг ривож топишида асосий рол ўйнаган. Унинг фикрига кўра теолингвистика “дин ва тилнинг ўзаро муносабати натижасида пайдо бўлган, тилларда акс этган диний сўз ва терминлар ва уларнинг кенг ва тор доирадаги маъноларини ўрганувчи фан”дир. Бироқ, унинг аввалроқ чоп этилган мақолаларида терминга бироз бошқачароқ изоҳ берилган. Теолингвистика бу дин ва тилнинг ўзаро кесишиши натижасида пайдо бўлган, диннинг тилда ўз аксини топган ва унинг намоён бўлишини тадқиқ этувчи фан эканлиги таъкидланган. Бундан келиб чиқадики, Гадомскийнинг теолингвистикага берган таърифи ўзгариб бормаган, балки унинг кенгроқ тушунча эканлиги туфайли ўз фикрини тўлдириб изохлаб борган.

В.И Постобалованинг фикрига кўра инсон борлигининг (ижтимоий ҳаёт) ажралмас қисми бўлган дунёни англаш, маданият ва дин каби фундаментал жабҳалари билан биргалиқда комплекс ўрганилиши натижасида “синтетик” фанлар юзага келади. Хозирги кунда тильтуносликда жадаллик билан ривожланаётган социолингвистика, етнолингвистика, лингокултурология, психолингвистика, когнитив лингвистика ва айнан маълум шахсларнинг ўзига хос тилини ўрганувчи лингвоперсонология йўналишлари юқоридаги фикрга мисол бўлади.

Лисоний фаолият когнитив таҳлил назариясининг таянч тушунчалари бўлган ахборотни жамлаш ва қайта ишлаш, билим захираси, когнитив қолип, концептуал тизим кабилардир. Ушбу тушунчалар ўзаро муносабатда, зеро, улардан бири амалга ошиши учун иккинчиси шаклланган бўлиши керак. Дарҳақиқат, билимни жамлаш ва сақлаш учун ўзлаштирилган билим когнитив қолипга биноан ихчамлаштирилиши зарур. Когнитив қолиплар (концепт, образ) бўйича билимни ихчамлаштириш учун шу концептуал тизим бирликлари (фрейм, скрипт, сценарий, гешталт кабилар) тусини олмоғи даркор.

Фрейм таҳлилга мурожаат қилар эканмиз, профессор М.М. Жўраеванинг тадқиқотларидан намуналар келтиришни маъқул кўрдик :"Фрейм инглизча «frame» сўзидан олинган бўлиб, «каркас» ёки «рамка» деган маъноларни англатади. Бу атамани биринчи бўлиб фанга 1974 йилда, сунъий интеллект муаммолари ҳамда компьютерда билимларни намойиш этиши усулларини тадқиқ қилган америкалик олим М.Минскийдир. Ушибу атама сунъий интеллектни моделлаштириши жараёнини тасвирлашда фойдаланишини давом эттириб, ўз ўрнини когнитив тилишуносликда топди десак, муболага бўлмайди. Ч.Филлмор «фрейм» тажрибани андозага солувчи когнитив тузилма бўлиб, лисоний бирликлар воситасида шаклланишини айтади: «Фрейм – концептнинг негизини ташкил қиласди». Н.В. Волосухина концепт ва фрейм орасидаги ўзаро муносабатни таҳлил қиласди: «Фрейм – когнитив модел бўлиб, концептнинг склетидир»,

Ш.Сафаровнинг

ўзбек

тилишунослигида «фрейм» атамаси ҳақидаги назарий қарашлари алоҳида аҳамият касб этади: «Ҳар бир шахс онгида «фреймлар тўри тўплами» мавжудки, ушибу тўплам билим ва идрок фаолиятини маълум кўринишдаги «андоза»лар асосида амалга ошишини таъминлайди». Фреймнинг табиати ва унинг асосий белгилари ҳақида билдирилган жаҳон ва ўзбек тилишунослигидаги фикр-мулоҳазаларни ўрганиши ва таҳлил қилиши натижасида шуни айтиши мумкинки, турли тадқиқотларда мазкур тушунчага берилган таърифлар бир-бирини инкор этмайди, аксинча, бири иккинчисини тўлдиради ва бир-бирини тақазо

этади."

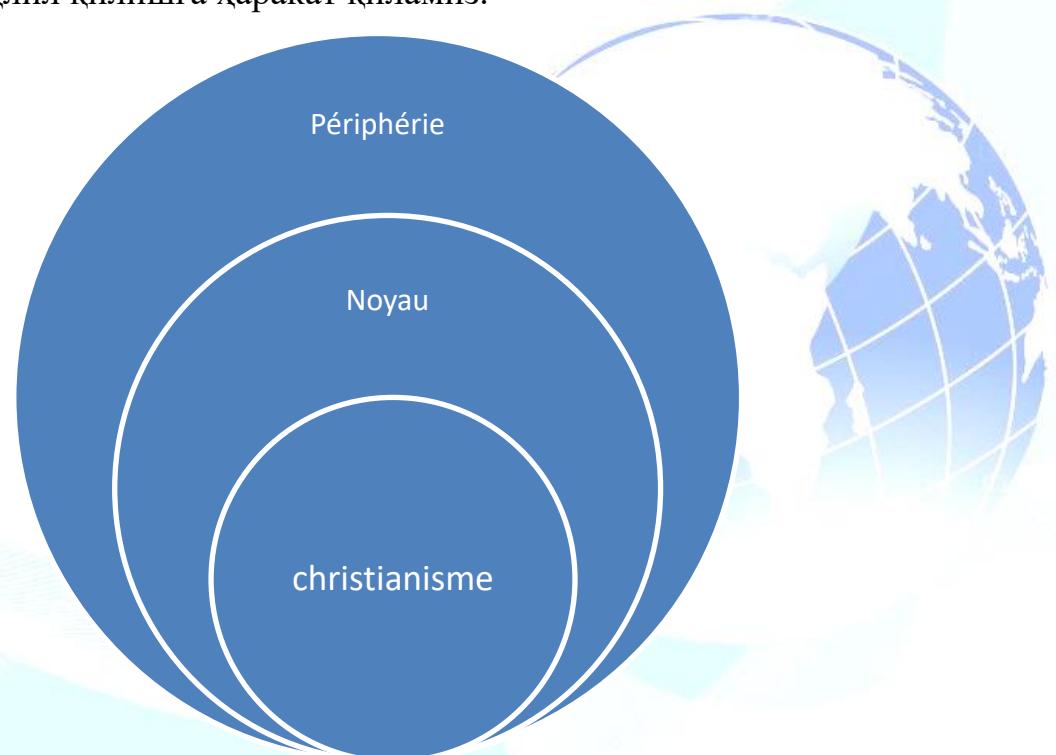
Анатол Франс (асл исм шарифи Анатол Франсуа Тибо) 1844 йилда Парижда туғилиб, 1924 вафот этган. Буюқ Франсуз ёзувчisi, Франсия академияси аъзоси ҳамда адабий танқидчи бўлган А. Франс "Худолар ҳохиши", "Вальтазар", "Пингвинлар ороли" каби кўплаб дунёга машҳур асарлар муаллифи ҳамдир. 1921 йилда Нобель мукофоти сазовор бўлган.

"Пингвинлар ороли" асрида А. Франс Пингвингиянинг асрлар давомидаги тарихини хроника кўринишида ҳикоя қиласди. Унинг гаплари

кинояга тўла, ҳеч нарсани ҳурмат қилмайди ва ҳамма нарсани, айниқса давлат муассасаларини ва черковни масхара қилади. Яширинча, у Франция тарихини пародия версиясини тақдим этади

“Пингвинглар ороли”да, узоқни кўра олмайдиган Abbat Mael, пингвингларни одамлар билан адаштириб, уларни сувга чўмдирди, бу эса осмонда ва ерда кўп қийинчиликларни келтириб чиқарди. Кейинчалик, Франсия ўзининг та’рифлаб бўлмайдиган сатирик услубида хусусий мулк ва давлатнинг пайдо бўлиши, биринчи қироллик сулоласининг пайдо бўлиши, Ўрта асрлар ва Уйғониш даврини тасвирлайди. Китобнинг катта қисми Франсиядаги замонавий воқеаларга бағишлиланган: Ж. Буланженинг давлат тўнтаришига уриниши, Дрейфус иши, Валдек –Руссо кабинетининг урфодатлари. Охир-оқибат келажакнинг маъюс прогнози берилган: молиявий монополияларнинг кучи ва цвилизацияни йўқ қиласидиган ядрорий терроризм. Шундан сўнг жамият қайта туғилади ва аста секин ўша пингвин (инсон) табиатини ўзгартириш бефойда эканлигини кўрсатади.

Мақолада асардаги “христианлик”(christianisme) теонемаси фреймининг ифодаланишини таҳлил қилишга ҳаракат қиласиз.

Le noyau-Adam, Eve, Jesus-Christ, Marie; Evangile, Bible, Dieu, Seigneur, Ciel, Vérité, Créateur, bateme, paque, hostie, sacerdoce, Paradis, Enfer, Diable, epiphanie, la fete de Noel; ange; archange; la Trinité: le Père, le Fils, le Saint-Esprit, peche, bienfait, remission, salut, prophète.

La peripherie-evêque, abbat, cloitre, clerc, confesseur, pretre, apotre, pontife, archeveque, pape, eglise, basilique, chapelle, moustier, monastère, couvent, confession, messe; vin, hostie, concile, conciliabule, bréviaire, se prosterner, prier, superstition, impété, les cantiques, les psaumes, innocence, processions, providence, créance, reconfort, méditation, choeur, miracle, dévot, pélérin, pieux, croyant, sanctuaire, la miséricorde divine, les Gentilles, les Paiens, incrédule, révérend.

Биз Анатол Франснинг "Пингвинлар ороли" асаридаги «христианлик» фрейми доирасига киравчи сўзларни икки: кучли ва кучсиз гуруҳга ажратдик. Юқорида кўрилган масалалардан хulosса шуки, теолингвистика фанининг ҳали очилмаган қирралари жуда кўп. Бу мавзуга купроқ мурожаат қилган ҳолда, тиљшуносликнинг бу соҳасини чуқур ўрганиб, кейинги авлодга янада аникроқ маълумотлар қолдиришимиз зарур.

Адабиётлар :

1. Бобокалонов. Р.Р, "Semantique et formation des mots " Тошкент-2021.
2. Бобокалонов. Р.Р, "lexicologie française " Тошкент-2021.
3. BOBOKALONOV, Ramazon Rajabovich. La linguistique textuelle. Manuel du français. Boukhara -Tachkent – 2022. Ouzbékistan
4. **Ramazon Rajabovich Bobokalonov, Po'lotshoh Ramazonovich Bobokalonov.**

Introduction à la linguistique (la première année, au bac de l'Université) (Tilshunoslikka kirish. 0'quv qo'llanma), Boukhara- 2022, Ouzbékistan.

5. Гадомский А.К. Религиозный язык-теолингвистика-
языкознание//Ученые записки Таврического национального университета-
Филология. Том 20(59)-Симферополь:ТНУ,2007.с.287-292

6. **ЖҮРАЕВА М. М.**
“ФРАНЦУЗ ВА ЎЗБЕК ЭРТАКЛАРИДА МОДАЛЛИК
КАТЕГОРИЯСИНИНГ ЛИНГВОКОГНИТИВ,
МИЛЛИЙ-МАДАНИЙ ХУСУСИЯТЛАРИ”
10.00.06 – Қиёсий адабиётшунослик, чоғишилдирма
тилшунослик ва таржимашунослик
(филология фанлари)
ДОКТОРЛИК ДИССЕРТАЦИЯСИ АВТОРЕФЕРАТИ
Тошкент – 2017 йил.

7. Постовалова В.И. Теолингвистика в современном гуманитарном познании: истоки, основные идеи и направления. Научно-педагогический журнал Восточной Сибири Magister Dixit. 2012. с.56-103

8. van Noppen J.-P. (red.), Theolinguistics (= Studiereeks Tijdschrift VUB, Nieuwe

Serie Nr.8). VUB, Brussel 1981, s. 1

9. Сафаров. Ш.С, Когнитив тилшунослик, Жиззах-2006.

TABLE OF CONTENTS

Sr. No.	Paper/ Author
1	QISHLOQ XO‘JALIGI YERLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA YER MONITORINGINING AFZALLIGI Jumanov Bekzod Norboyevich, Abdiraxmatov Nuriddin Abdiraxmatovich Page No.: 3-8
2	YER KADASTRI MA’LUMOTLARINI GEOGRAFIK AXBOROT TIZIMLAR YORDAMIDA SHAKLLANTIRISH Jumanov Bekzod Norboyevich. Abdiraxmatov Nuriddin Abdiraxmatovich Page No.: 9-12
3	OLIY TA’LIM TIZIMIDA MULTIMEDIA VOSITALARIDAN FOYDALANISHNING MUHIM AHAMIYATI Axmedov Shavkatbek Baltabayevich Page No.: 13-15
4	RODAMIN 3B BO‘YOG‘INING KISLOTALI MUHITDA SPEKTRAL LYUMINESSENT XUSUSIYATLARI Tog‘ayeva Nurdida Ortiq qizi Page No.: 16-18
5	МАЙИН БЎЛАКЛИ ЖИНСЛАРНИ ХОСИЛ Бўлиши ва саноатда ишлатилиши Панжиев Ҳикмат Аҳадиллаевич, Юсуфбоев Жавохир Азизбекович Page No.: 19-22

6

**ОЦЕНКА ГИПОАЗОТЕМИЧЕСКОЙ ЭФФЕКТИВНОСТИ
НЕФРОЦИЗИНА У БОЛЬНЫХ С ХРОНИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНЬЮ ПОЧЕК
IV СТАДИИ**

Ахмадалиева Доно Тогановна

Page No.: 23-27

7

ТЮЛЬПАНЫ ТУРКЕСТАНСКОГО КРАЯ

Азимова Дилноза Эргашевна доцент, Шабанова Назира

Page No.: 28-31

8

**ЛИПИД АЛМАШИНУВИНИНГ БУЗИЛИШИНИ
СУРУНКАЛИ БҮЙРАК КАСАЛЛИГИГА ТАЪСИРИ**

Шадиева Саодат Улмасовна, Юсуфбоев Жавоҳир Азизбек уғли

Page No.: 32-36

9

YAXSHILIK VA YOMONLIK AKSIOLOGIK KONSEPTI TADQIQI

Burqutbayeva. M

Page No.: 37-42

10

**4 VA 8-SINF O'QUVCHILARINI XALQARO TADQIQOTLARGA
TAYYORGARLIK DARAJASINI OSHIRISHGA VA FANNI
O'ZLASHTIRISHDA YOSH XUSUSIYATLARIGA DOIR ZAMONAVIY
YONDASHUVLAR**

Qaxxarov Shaxzod Abdug‘ani o‘g‘li, Qaxxarova Zilola Abdug‘ani qizi

Page No.: 43-48

11

ORIGIN AND TECHNOLOGY OF DYEING FABRICS

Ibadullaeva Shakhnoza Ilkhamovna, Sharifova Shakhina Sanjar kizi

Page No.: 49-54

12

МИНИАТЮРА САДРИДДИНА ПОЧЧАЕВА

Ибадуллаева Шахноза Илхамовна, Файзиева Холида Зохид кизи

Page No.: 55-61

13

**EKI KOMPONENTLI SISTEMANÍN HAL DIAGRAMMASÍN JASAP HÁM
ONÍ ANALIZLEP ÚYRENIWDIŃ ÁHIMIYETLIGI**

Rustemov Rauaj Sarsenbay ulı

Page No.: 62-66

14

**CLASSIFICATION OF PARALLEL HYBRID ELECTRIC VEHICLES
BASED ON THE DEGREE OF ELECTRIFICATION**

Asanov Seyran Enverovich

Page No.: 67-70

15

**METALLARĞA ISLEW BERIW ÓNDIRISINDE KESIP ISLEWDI
ORINLAWDIŃ ÁHIMIYETI**

Atashov Dauletbay Baxtibaevich, Rasbegenova Gulayim Bekbergenovna

Page No.: 71-76

16

**TÁLIM TEXNOLOGIYALAR ARQALI BOLAJAQ TEXNOLOGIYA PÁNI
OQITIWSHILARINIŃ KÁSIPLIK QÁBILETIN RAWAJLANDIRIW
JOLLARI**

Jangabaeva Nargiza Sársenbaevna, Qarajanova Aygúl Abdijamilovna

Page No.: 77-82

17

**TELEKOMMUNIKATSIYA TRANSPORT ALOQA TARMOG'INI
OPTIMALLASHTIRISH**

Allamuratova Zamira Jumamuratovna, Raxmonov Shahzod Ma'ruf o'g'li

Page No.: 83-86

18

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE PERFORMANCE OF BATTERY ELECTRIC VEHICLES AND CONVENTIONAL INTERNAL COMBUSTION ENGINE VEHICLES

Karimov Islombok Asqarovich, Usmanov Umidjon Ravshan o‘g‘li

Page No.: 87-93

19

AXLOQ VA IJTIMOIY HIMOYA SOHASIDA IJTIMOIY ISH XODIMING KASBIY ETIKASI

Ziyadullayeva Parvina Temur qizi

Page No.: 94-100

20

THE CHALLENGES OF TEACHING AND LEARNING WRITING SKILLS

Abdullahayeva Dilorom Uktamovna, Kobilova Nafisa Raimovna

Page No.: 101-103

21

UMUMTA’LIM MAKTAB O‘QUVCHILARINING JISMONIY RIVOJLANISHINI FUTBOL SPORT TURI ORQALI NAZORAT QILISH USULLARI

Aliyev Nariman Toxirovich, Xusanov Xurshid Aminovich

Page No.: 104-108

22

THE ATTRIBUTES OF SMART TOURISM TECHNOLOGIES AND THEIR USE IN TRAVEL PLANNING: LITERATURE REVIEW

Bunyod Matyusupov

Page No.: 109-121

23

TABIATSHUNOSLIK DARSLARINI STEAM YONDASHUV ASOSIDA TASHKIL ETISH

Dadaboyeva Sevaraxon, Akbarova Muazzamxon

Page No.: 122-125

24

**TOMATDOSHLAR OILASI VAKILLARI BIOSENOZIDA KOLORADO
QO'NGIZI ZARARI VA KURASH CHORALARI**

Dehqonova Dildoraxon Kamolidin qizi

Page No.: 126-130

25

**PROVERBS AND SAYINGS DENOTING MORAL VALUES IN THE
ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES**

Ruzimurodova Zulayho

Page No.: 131-134

26

**VALEYBOLCHILARNING HUJUM VA HIMOYADAGI TAKTIK
HARAKATLARINI MASHG'ULOTLARDA MUSOBAQA USULI ORQALI
RIVOJLANTIRISH AHAMIYATI**

Dovulbekov Aqlbek Odilbek o'g'li, Otamirzayeva Dilafruz Ikromjon qizi

Page No.: 135-138

27

**DUKKAKLI EKIN-MOSH (PHASELUS AUREUS PIPER.)
MORFOLOGIYASI**

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich, Xaliljonov Dilshodjon Musojon o'g'li

Page No.: 139-143

28

**OSIYO LOVIYASI-MOSH (PHASELUS AUREUS PIPER.) – BIOLOGIK
XUSUSIYATLARI**

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich, Xaliljonov Dilshodjon Musojon o'g'li

Page No.: 144-148

29

MOSH QIMMATBAHO DUKKAKLI EKIN

Idrisov Xusanjon Abdujabborovich, Xaliljonov Dilshodjon Musojon o'g'li

Page No.: 149-153

30

JISMONIY MADANIYAT FAN SIFATIDA TUTGAN O'RNI

Isroilov Quyoshbek Jaxongir o'g'li

Page No.: 154-157

31

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALAR BILAN KOGNITIV FAOLIYAT

JARAYONINI TASHKIL ETISHNING PEDAGOGIK SHARTLARI

Kulturayeva Nigora Nuriddinovna

Page No.: 158-160

32

LINGUOCULTURAL ASPECT OF IDIOMATIC COMPOUND WORDS

Nigora Azimova Ilxomovna

Page No.: 161-165

33

KARATE SPORT TO'GARAKLARINING UMUMTA'LIM MAKTABLARI

O'QUVCHILARINING JISMONIY TAYYORGARLIGIGA TA'SIRI

Luqmonov Ilyosxon Baxridinovich, Mahmudjonov Asilbek Abduvohid o'g'li

Page No.: 166-170

34

MILIY HARAKATLI O'YINLARNI SPORT ELEMENTLARINI

O'ZLASHTIRISHDA QO'LLASHNING SAMARADORLIGI

Mahmudjonov Asilbek Abduvohid o'g'li, G'ofirjonova Asila Ismailjonovna

Page No.: 171-176

35

ADABIY TA'LIMDAGI DIDAKTIK TAHLILNING O'RNI

Maxamatova Marjona Abduvali qizi

Page No.: 177-181

36

UMUMTA'LIM MAKTAB O'QUVCHILARINING JISMONIY

RIVOJLANISHINI NAZORAT QILISH USULLARI

Mirzayev Saidmaxmud, Ababakirov Otobek Abdumatalibovich

Page No.: 182-186

37

**BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARI RUS TILI FANINI FAOL
O'ZLASHTIRISHDA JISMONIY TARBIYA DAQIQALARINING
AHAMIYATI**

Yuldashev Ilhomjon Shavkat o'g'li, Mahmudjonova Mohinbonu Toxirjon qizi

Page No.: 187-190

38

UZBEKISTAN TOURISM

Musayeva Sugdiyona Faxriddin qizi

Page No.: 191-194

39

**O'QUVCHILARDA MILLIY G'URUR TUYG'USINI SHAKLLANTIRISHDA
FOLKLOR ASARLARDAGI TO'Y VA MAROSIMLARNING O'RNI**

Numonova Shohsanam G'iyosiddin qizi

Page No.: 195-199

40

THE CHALLENGES OF SPEAKING ENGLISH LANGUAGE

Rakhmonova Noila, Kobilova Nafisa Raimovna

Page No.: 200-203

41

ONLINE EDUCATION: BENEFITS AND CHALLENGES

Ruziyeva Nafisa Zarifovna, Amonova Zebiniso Alisherovna

Page No.: 204-207

42

**UMUMTA'LIM MAKtablari O'QUVCHILARINING JISMONIY
TAYYORGARLIGIGA BASKETBOL SPORT TO'GARAKLARINING
TA'SIRI**

Shamsitdinova Mahliyo Faxritdin qizi, Mahmudjonov Asilbek Abduvohid o'g'li

Page No.: 208-212

43

**MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA TABIAT VA ILM-FAN
MARKAZI ORQALI KOGNITIV QIZIQISHLARINI RIVOJLANTIRISH**

Shivoqova Muxlisa Rustam qizi

Page No.: 213-216

44

**FUTBOLCHILARNING HUJUM VA HIMOYADAGI TAKTIK
HARAKATLARINI MASHG'ULOTLARDA MUSOBAQA USULI ORQALI
RIVOJLANTIRISH AHAMIYATI**

Shomirzayev Manasbek Lochinboy o‘g‘li, Dexqonov Sherzod Numonovich

Page No.: 217-220

45

**UMUMTA'LIM MAKTABLARI O'QUVCHILARINING JISMONIY
TAYYORGARLIGIGA YENGIL ATLETIKA SPORT
TO'GARAKLARINING TA'SIRI.**

Sobirova Hilola Xamidullayevna, Sharipov Arabboy Shermirza o‘g‘li

Page No.: 221-225

46

**"METHODS OF DEVELOPING INTERACTIVE COMMUNICATION OF
WIRE OPERATORS USING MASS-MEDIA"**

Shukurova Osiyo Yormuhammad qizi, Aminova Sohila Abduxalimovna

Page No.: 226-228

47

**TA'LIM SIFATINI OSHIRISHDA YANGI PED TEXNOLOGIYALARНИNG
QO'LLANISHI**

Rayimova Nigora G‘ulomovna, Rayimova Zarina G‘ulomovna.

Page No.: 229-231

48

**SAGITTAL ANOMALIYALAR E. ENGEL TASNIFI II SINF 1 TOIFA
DEFORMATSIYASI BOR BEMORLARNI YUQORI JAG‘ BIRINCHI
PREMOLYARLARINI EKSTRAKSIYA QILISH BILAN ORTODONTIK
DAVO QO‘LLANILGANDA, SEFALOMETRIK O‘ZGARISHLARNI
BAHOLASH.**

Nodirov Nuriddin Shuhrat o‘g‘li

Page No.: 232-234

49

**THE ROLE OF THE BLENDED LEARNING IN TEACHING ESP
STUDENTS**

Kodirova Holida Khayriddinkizi, Norova Dilnoza

Page No.: 235-238

50

**SOG‘LOM JAMIYAT POYDEVORINI SHAKLLANTIRISHDA SOG‘LOM
OILANING TUTGAN O‘RNI**

Turdaliyeva Hilolaxon Toxirjonovna

Page No.: 239-242

51

**YOSH FUTBOLCHILARNI TAYYORLASHDA UMUMIY VA MAXSUS
TAYYORGARLIGINING BIRLIGI TAMOYILINI AHAMIYATI**

Turdialiyev Samadjon Nurali o‘g‘li

Page No.: 243-249

52

**JUDO SPORT TO‘GARAKLARINING UMUMTA’LIM MAKTABLARI
O‘QUVCHILARINING JISMONIY TAYYORGARLIGIGA TA’SIRI.**

Vaxabov Ismoil Xakimjonovich, Mahmudjonov Asilbek Abduvohid o‘g‘li

Page No.: 250-254

53

O'QITUVCHI VA UNING O'QUVCHILAR BILAN SHAXSIY FAOLIYATI

Xusanova Xurriyatxon Muxtorjonovna

Page No.: 255-258

54

AHOLIGA XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA

SAMARALI BOSHQARISH MEXANIZMINI EMPIRIK MODELLARINI

BAHOLASH

Xushvaxtova Zarnigor Anvar qizi

Page No.: 259-264

55

YUK KO'TARUVCHI KRALNARINING BARABANLARINI

TAYYORLASHNING MAXSUS ASBOBLAR VA TERMIK ISHLOV

BERISHDAN FOYDALANGAN HOLDA OPTIMAL VARIANTINI

TANLASH VA ASOSLASH

Mo'minov Rashid Oripovich, Mahmudova Mahbuba Faxriddin qizi

Page No.: 265-267

56

**G'O'ZADAGI OQ SIKADALAR BIOEKOLOGIYASI, RIVOJLANISHI,
TARQALISHI VA ZARARI**

Abduraxmonov Diyorjon Muxammadali o'g'li,

Kodiraliyev Erkinjon Kaxramonjon o'g'li

Page No.: 268-270

57

РАЗРАБОТКА СТРУКТУРНОЙ СХЕМЫ «МОБИЛЬНОГО АВР 04 КВ»

Алимов Х., Хайтов А

Page No.: 271-275

58

ҚАЗАҚ ТІЛІНДЕ СӨЗДЕРДІҢ СӨЗ ТАПТАРЫНА ТОПТАСТЫРЫЛУЫ

Қалмырзаева Нұржамал Бекполат қызы

Page No.: 276-278

59

ULOQSIZ TEMIR YO'L UCHASTKALARIDA "PANDROL FASTCLIP"

TIPIDAGI ORALIQ RELS MAHKAMLAGICHLARI

J.T. Temirov, A. Bobomurodov

Page No.: 279-282

60

АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН ИШ ЖОЙЛАРИ

ТИЗИМИНИНГ ТЕХНОЛОГИЯЛАРИ ТАХЛИЛИ

Рахимов Абдурашид Рахимжонович

Page No.: 283-286

61

АВТОМАТЛАШТИРИЛГАН ИШ ЖОЙЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ

МАСАЛАЛАРИНИНГ ЗАМОНАВИЙ ҲОЛАТИ

Рузиматов Санжар Шухратжон угли

Page No.: 287-290

62

ВЛИЯНИЕ МЕТАБОЛИЧЕСКОГО СИНДРОМА НА ТЕЧЕНИЕ

ИШЕМИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ СЕРДЦА

Каримова Нилуфар Ойбек кизи

Page No.: 291-295

63

ОБУЧЕНИЕ РЕШЕНИЯ ЗАДАЧ С МЕТОДОМ SPARRING

Раззакова Махпуга Хашимовна, Раззаков Зиёдуллох Набижон угли

Page No.: 296-297

64

ТЕОЛИНГВИСТИКА ҲАҚИДА ТУШУНЧА. А. ФРАНСНИНГ

"ПИНГВИНГЛАР ОРОЛИ" АСАРИДАГИ "ХРИСТИАНЛИК"

ТЕОНЕМАСИНИНГ ФРЕЙМ ТАҲЛИЛИ

Бекметова М.К., Бобокалонов Р.Р.

Page No.: 298-305

65

**ЎРТА ОСИЁ МУТАФАККИРЛАРИНИНГ МАЊНАВИЙ –
МАЃРИФИЙҚАРАШЛАРИ (ФАРОБИЙ, БЕРУНИЙ МИСОЛИДА)**

Ҳабибуллаев М.О, Жўрабоева Н.Д

Page No.: 306-310

66

**ЦИТРУС ИНЛИ КУЯСИ (PHYLLOCNISTIS CITRELLA STAIN.) НИНГ
БИОЭКОЛОГИЯСИ, ЗАРАРИ ВА ҚАРШИ КУРАШ ЧОРАЛАРИ**

Эргашова Ҳуснида Иброҳимовна, Абдурахмонов Диёржон Мухаммадали ўғли

Page No.: 311-314

67

**АНДИЖОН ВИЛОЯТИ ШАРОИТИДА ШАРҚ МЕВАХЎРИ –
GRAPHOLITHA (LASPEYRESIA) MOLESTA BUSCK. ТАРҶАЛИШИ
ЗАРАРИ**

Рахмонова Мадина Кимсанбоевна, Мирабдуллаева Нилуфар

Page No.: 315-318

68

**QISHLOQ XO'JALIGIDA YER-SUV RESURSLARIDAN
FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARI
VA ULARGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR**

Shoxo'jaeva Zebo Safoevna, Norqobilov Muzaffar Ravshan o'g'li

Page No.: 319-331

69

"AQQLI UY" KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISH AFZALLIKLARI

S.M.Sidiqov., B.M.Sidiqov

Page No.: 332-336

70

ОИЛАДА БОЛАНИ ХУШМУОМАЛА ЭТИБ ТАРБИЯЛАШ СИРЛАРИ

Инатуллаева Сабоҳат Сайткул кизи

Page No.: 337-341

71

**"AQLLI UY" KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISHDA
DATCHIKLARDAN FOYDALANISH**

S.M.Sidiqov., B.M.Sidiqov

Page No.: 342-347

72

ASHTARXONIYLAR DAVRIDA TASHQI SIYOSAT

Shavqatulloyev Do'stmuhammad, Jo'ramurodov Islom Gulshanbek o'g'li

Page No.: 348-351

73

**«ХУЖЖАТЛАР ТЕЛЕФОНДА» ТАМОЙИЛИ ДАВЛАТ ХИЗМАТЛАРИ
СОҲАСИГА КИРИБ КЕЛМОҚДА**

Умаров Ҳикматилло Аҳадович

Page No.: 352-355

74

**MUTRIB XONAXAROBIY IJODIDA NAVOIY TIL VA
USLUBINING AKS ETISHI**

Allaberganova Adolat Atabek qizi

Page No.: 356-359

75

**SALBIY SIFATGA EGA BO'LGAN IBORALAR TADQIQI O'ZBEK VA
INGLIZ TILLARI QIYOSIDA**

Alimova Madina

Page No.: 360-363

76

**IQTISODIY FANLARNI O'QITISHDA PEDAGOGIK
TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH**

Isayeva Nargiza Xamidovna

Page No.: 364-367

77

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARINI YETISHTIRISHDA VA AHOLI DAROMADLARINI OSHIRISHDA DEHQON XO'JALIKLARI VA TOMORQALARING AHAMIYATI

Tursinov Azamat Joldasbaevich

Page No.: 368-372

78

BOSHLANG'ICH TA'LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH

Sultonova Aziza Rayimovna, Narzulloyeva Shahnoza O'ralovna

Page No.: 373-375

79

7-9 SINFLARDA MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA ZAMONAVIY AXBOROT TEXNOLOGIYALARINING O'RNI VA ULARNI DARSLARDA QO'LLASH METODIKASI ONLAYN MAKTABNING MATEMATIKA FANINI O'QITISH USULLARINI O'RGANISH

Almuxamedova Gulnoz Rashidovna

Page No.: 376-379

80

SOCIAL NETWORKS AS THE MOST MODERN AND POPULAR TYPE OF MEDIA COMMUNICATION

Razzokova Barno

Page No.: 380-383

81

BOLALARDA IJODIY FAOLIYAT KOMPITENSIYASINI RIVOJLANTIRISH VOSITA VA USULLARI

Raimqulova Dilfuza Yo'lichiboyevna

Page No.: 384-387

82

CHALLENGES FOR THE DEVELOPMENT OF CULTURAL AND ART INSTITUTIONS

Abdug‘aniyeva Farangizbonu Abduvali kizi, Abdunazarov Zohidjon

Page No.: 388-391

83

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA BOLALARNI IKKINCHI TILDA SHE'R YODLASHGA O'RGATISH

Eshonqulova Zebiniso Rashidovna

Page No.: 392-394

84

ERKIN A'ZAM "ANOYINING JAYDARI OLMASI" HIKOYASI VA UNING TAHLILI

Fatxiddinova Iqboloy Faroxiddin qizi

Page No.: 395-398

85

TALABALARNING MA'NAVIY – AXLOQIY TARBIYASIDA HADIS ILMI VA UNING AHAMIYATI

Fayzullayeva Gulnoza Kamolovna

Page No.: 399-403

86

IMAJISM HARAKATINING VUJUDGA KELISH TARIXI

Jo‘rayeva Mehriniso Jasur qizi

Page No.: 404-406

87

MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA KATTA GURUH BOLALARIGA INGILIZ TILINI O'RGATISHDA DIDAKTIK O'YINLARNING AHAMIYATI

Qo‘ldosheva Sarvinoz Sherbo‘ta qizi

Page No.: 407-409

88

**ELEKTRON TA'LIM RESURSLARI UCHUN MA'LUMOTLAR BAZASINI
ISHLAB CHIQISH TEXNOLOGIYASI**

Laziza Axtamova

Page No.: 410-413

89

MULTI-MEDIA AS A TOOL OF TEACHING ENGLISH

Mamaziyayeva Gulhayo Ilhomjon qizi

Page No.: 414-418

90

DINIY MATNLARDA EGALI VA EGASIZ GAPLARNING IFODALANISHI

Hayitova Nazokat Jumayevna

Page No.: 419-422

91

**TYPES OF SOLAR CONCENTRATORS, THEIR ADVANTAGES AND
DISADVANTAGES**

Kozimjonov Nozimjon Azimjon o‘g‘li, Solijonov Asilbek Shuxratjon o‘g‘li

Page No.: 423-426

92

ISLOM BANKLARINING XALQARO IQTISODIYOTGA TA’SIRI

Murodxonov Muxammad Sodiq

Page No.: 427-429

93

**O’RTA UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA MATEMATIKA O‘QITISHNING
MAQSADI**

Bo‘riyeva Luiza Olimovna

Page No.: 430-433

94

O‘ZBEKISTON TURIZM SOHASINING TAHLILI

Boltaeva Dilafza Jumakulovna

Page No.: 434-437

95

**STRUCTURAL AND SEMANTICAL FEATURES AND DIFFERENCES OF
ORAL AND WRITTEN SPEECH**

Ortiqov Rustamjon

Page No.: 438-442

96

O'ZBEKISTONNING AGROSANOAT MAJMUI

Jangirov G'anisher Davron o'g'li

Page No.: 443-446

97

RABG'UZIY – MANBASHUNOS OLIM

Feruza Hamroyeva Karomat qizi

Page No.: 447-449

98

**BOLALAR NUTQINI O'STIRISHNING SAMARALI VOSITA VA
USULLARI**

Rustamova Malika Ne'matovna

Page No.: 450-458

99

**TURLI TIZIMLI TILLARDA HID BILISH SEZGISINI IFODALOVCHI
SO'ZLARNING KOGNITIV PRAGMATIK XUSUSIYATLARI**

Mamajonova Shahlo Toxirjon qizi, Xamrokulova Shahlo Ibroxim qizi

Page No.: 459-462

100

SO'Z BIRIKMASI SINTAKSISINI O'QITISH YUZASIDAN TAVSIYALAR

G'ofurova Nigora G'uzorovna

Page No.: 463-466

101

UZLUKSIZ TA'LIMDA QO'SHMA GAPLARNI O'QITISH USULLARI

Mirzayeva Dilfuza Sultonmurodovna

Page No.: 467-469

102

KATTALARDA KARIES KASALLIGINING INDIVIDUAL PROFILAKTIKASI

Daminova Marjona Iskandar qizi

Page No.: 470-472

103

ATTITUDES OF SCHOOL STUDENTS TOWARDS A HEALTHY LIFESTYLE

Khakimov Tuymorod Bakhtiyorovich

Page No.: 473-476

104

THE PROBLEM OF ENVIRONMENTAL POLLUTION

Khakimov Tuymorod Bakhtiyorovich

Page No.: 477-480

105

TURDI FAROG'ITY IJODIDA TARIXIY SHAXSLAR

Rohatova Gulchehra Madatovna

Page No.: 481-484

106

UZLUKSIZ TA'LIMDA HADISLARNI O'QITISH USULLARI

Saidov O'rolbek

Page No.: 485-489

107

COMMENT COMPRENDRE LE MOT « TOLÉRANCE » ?

Jurayeva M.M., Rakhmonova Zébo

Page No.: 490-496

108

КЛАССИЧЕСКАЯ МУЗЫКА - НЕ УСТУПАЯ СОВРЕМЕННОСТИ

Арзикулова Озода

Page No.: 497-500

109

МЕНИНГ ОНА ШАХРИМ БУХОРО

Ражабова Гулрух Мухсиновна, Рустамова Камола Шокировна

Page No.: 501-503

110

ИЛЬЯС ЖАНСУГУРОВ ӨМІРІ МЕН ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ

Абдуалим Алимкулов

Page No.: 504-507

111

ИНГЛИЗ ТИЛИНИ ЎРГАТИШДА КОМПЕТЕНЦИЯЛАРНИНГ

УЗЛУКСИЗЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШНИНГ ДАСТЛАБКИ

БОСКИЧЛАРИ

Хусейнова Дилором Ходжикурбоновна, Шофиддинова Ситора Украмовна

Page No.: 508-511

112

АБАЙ ШЫҒАРМАЛАРЫНЫҢ ТӘРБИЕЛІК МӘНІ

Қалмырзаева Нұржамал Бекполат қызы

Page No.: 512-514

113

**РАҚАМЛИ ИҚТИСОДИЁТДА КҮМИР ҚАЗИБ ОЛИШ САНОАТИ
КОРХОНАЛАРИНИНГ СТРАТЕГИК БОШҚАРИШ МЕХАНИЗМЛАРИ**

Мурадов Ботир Хаят

Page No.: 515-521

114

YAPONIYA OLIY TA'LIM TIZIMINI O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Xayrillo Xikmatullayevish Rejapov

Page No.: 522-526

115

**СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИДА МЕҲМОНХОНА ХИЗМАТЛАРИНИ
РИВОЖЛАНИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ**

Сайдов Мўмин Дўлибаевич, Режапов X.X

Page No.: 527-531

116

БАЛИҚЧИЛИК ХЎЖАЛИКЛАРИДА ҲОВУЗ ФОНДИНИ

МАҚБУЛЛАШТИРИШНИНГ АЙРИМ МАСАЛАЛАРИ

Досмуратова Шахиста Кенгашовна

Page No.: 532-535

117

DEVELOPING LEXICAL COMPETENCE IN ENGLISH

Egamberdiyeva Aziza Tavboyevna

Page No.: 536-541

118

PAXTAGA BIRLAMCHI ISHLOV BERISH JARAYONI TIZIMIDAGI

DOLZARB MUOMMOLAR VA ULARNING YECHIMLARI

Bekdjayeva Fotima Egamberdi qizi

Page No.: 542-545

119

ТРАНСПОРТ-ЛОГИСТИК ТИЗИМЛАР ФАОЛИЯТИ

РАҶОБАТДОШЛИГИНИ ТАЪМИНЛАШДА МУВОФИҚЛАШТИРИШ

ТАМОЙИЛЛАРИНИНГ ЎРНИ ВА АҲАМИЯТИ

Азизов Шавкат Абдурахманович

Page No.: 546-551

120

MILLATLARARO TOTUVLIK VA DINIY BAG'RIKENGLIK O'ZBEK

XALQINING YUksAK QADRIYATIDIR

Suyarov Mahmudjon Sobirjon o'g'li

Page No.: 552-555

121

KEY FEATURES OF STUDENT – CENTERED APPROACH

Solieva Munavvar Ahmadovna, Yodgorova Aziza Anvarovna

Page No.: 556-559

122

**KURASH SPORT TO‘GARAKLARINING UMUMTA’LIM MAKTABLARI
O‘QUVCHILARINING JISMONIY TAYYORGARLIGIGA TA’SIRI**

G‘ulomov Zafarjon Voxidjon o‘g‘li, Sheraliyev Azizbek Numanjan o‘g‘li

Page No.: 560-563

123

ANTHROPOMETAPHORS IN OIL AND GAS DISCOURSE

Gafurova Norjon Nematovna, Sodikov Sukhrob

Page No.: 564-567

"RESEARCH AND EDUCATION"

Scientific Research Center

"INTERNATIONAL CONFERENCE ON
LEARNING AND TEACHING 2022/9"

www.researchedu.uz

Languages of publication: o‘zbek, english, русский, қазақ, точик, қарақалпақ

UZBEKISTAN, TASHKENT

2022/ JUNE 15